

KUmentar: Nu går reparationsarbejdet i gang

Bragt i Universitetsavisen, 4. februar 2016

Af Ralf Hemmingsen, rektor, Thomas Bjørnholm, prorektor for forskning og innovation og Lykke Friis, prorektor for uddannelse

Når man ser tilbage på 2015, er det lige før udtrykket *annus horribilis* må findes frem. KU's dagsform var ellers i top, og alligevel har vi indkasseret et politisk kursskifte med konsekvenser for universitetets rammevilkår. Væk er den snusfornuft, der har præget skiftende regeringer siden 00'erne: »Når kineserne er billigere, skal vi være bedre« – og det kræver investeringer i viden.

Regeringen har nedsat bevillingen til forskning og udvikling fra 1,09 til 1,01 procent af BNP, og det rammer også universiteterne som en serie boksestød. Først finansloven: grønthøsteren, nedgangen i Det Frie Forskningsråd, som KU normalt henter gode penge fra, og de 70 millioner kroner i huslejetilskud til KUA, som forsvandt fra den ene dag til den anden - uden forklaring. Dernæst regeringens nej til, at KU kan få bygningssselveje - uden nærmere begrundelse. Og endelig: reformkøen på uddannelse, som dræner økonomi og studieadministration. Fremdriftsreformens bureaukratiske spændetrøje blev løsnet en smule, men truslen om en millionbøde for forsinkelse består. Læg dertil dimensioneringen, som også koster bureaukrati.

2016 begyndte heller ikke godt, da finansloven ramte småfagernes i forvejen skrøbelige økonomi på Humaniora. Lige nu står vi midt i besparelserne, som vi arbejder på at gennemføre så fornuftigt som muligt. Vi er bevidste om, at det vil få konsekvenser mange steder, og at det er en hård proces at skulle igennem for de mennesker, der mister jobbet eller kollegaen. På politisk niveau har vi også et stort reparationsarbejde for at få vendt udviklingen - måske som led i regeringens 2025-plan.

Planen blev annonceret af statsministeren på et regeringsseminar og skal være færdig til sommer. Den skal indeholde regeringens bud på, hvordan man kan skabe et råderum til nye investeringer, samt hvilke reformer, der skal gennemføres for at nå regeringens mål. Man kan altså se planen som et korrektiv til regeringens hidtidige politik, hvor man har mulighed for at rette op på de områder, der har betydning for Danmarks langsigtede udvikling – og her bør forskning og uddannelse have plads af mindst tre grunde.

Forskning og uddannelse er investeringer med høje afkast for det første. Det bliver ikke kun fremført af universitetsøkonomer. Regeringens besparelser møder også markant modstand hos Dansk Industri og det tunge erhvervsliv. Novo

Nordisk har for eksempel meldt ud, at besparelsen »simplen er ikke i orden,« fordi de er »dybt afhængige« af dygtige kandidater og den offentlige forskning for at blive i Danmark. For det andet pønser regeringen på en taxameterreform. Det nuværende system er ikke perfekt, men det giver en sikkerhed i bevillingerne. Vi vil gerne diskutere modeller, som belønner kvalitet, men det er en illusion, at kvalitet alene kan skabes gennem finurlige incitamerter. Nok så vigtigt bør en reform ikke være en skjult spareøvelse, for vi kan ikke få mere kvalitet for færre midler.

De politiske vinde blæser for det tredje væk fra København. Det gælder ikke kun udflytning af arbejdspladser. 'Regionaliseringen' har også sneget sig ind i KU's udviklingskontrakt med ministeren. At styrke yderområderne er helt fint, hvis det da ikke svækker ministerens mål om 'kvalitet'. Og alle bør huske, at et stærkt hovedstadsuniversitet har stor betydning for alle i et lille land. Hvis regeringen lader disse argumenter indgå i nationalregnskabet, vil den også agte Churchills profeti: »The empires of the future are the empires of the mind.«